

Bibliotekplan

Bærum kommune

Innhold

Forord	3
Bibliotekplanens plass i planhierarkiet.....	4
Nasjonale og regionale føringer	5
Visjoner.....	5
Visjon for Bærum kommune	5
Visjon for Bærum bibliotek.....	5
Mål og strategier	6
Mål 1. I Bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter	6
Bærum bibliotek tilbyr demokratiske møteplasser til hele Bærums befolkning.....	6
Mål 2. Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende	6
Bærum bibliotek har en styrket posisjon i bybildet i Bærum.....	6
Mål 3. Bærumsamfunnet er klima- og miljøklokt.....	7
Bærum bibliotek er pådriver for et klimaklokt samfunn.....	7
Mål 4. Bærum kommune er handlekraftig og innovativ	7
Vedlegg: Prioriterte tiltak 2022-2027	8
Mål 1. Bærum bibliotek tilbyr demokratiske møteplasser til hele Bærums befolkning	8
Mål 2. Bærum bibliotek har en styrket posisjon i bybildet i Bærum.....	8
Mål 3. Bærum bibliotek er pådriver for et klimaklokt samfunn.....	9
Mål 4. Bærum bibliotek samarbeider bærekraftig med innbyggere, brukere, kommuneorganisasjon og andre bibliotek	10
Indikatorer 2023-2028.....	10

Forord

Våren 2021 ble kommuneplanens samfunnsdel 2021-2040 vedtatt. Kommuneplanens samfunnsdel er inspirert av FNs bærekraftsmål, som er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Disse dimensjonene er i utgangspunktet godt forenlig med bibliotekenes tradisjonelle folkeopplysningsideal basert på gjenbruk og deling. Biblioteket har dermed et godt utgangspunkt for å bidra til målene i kommuneplanen.

Bibliotekplanen er utarbeidet av en tverrfaglig prosjektorganisasjon nedsatt av Kommunedirektøren. Ved hjelp av blant annet innbyggerundersøkelse, involveringsverksteder med brukere og ansatte, morgenmøte med næringslivet og studietur til Nederland har vi lagt grunnlag for fremtidens bibliotek i Bærum.

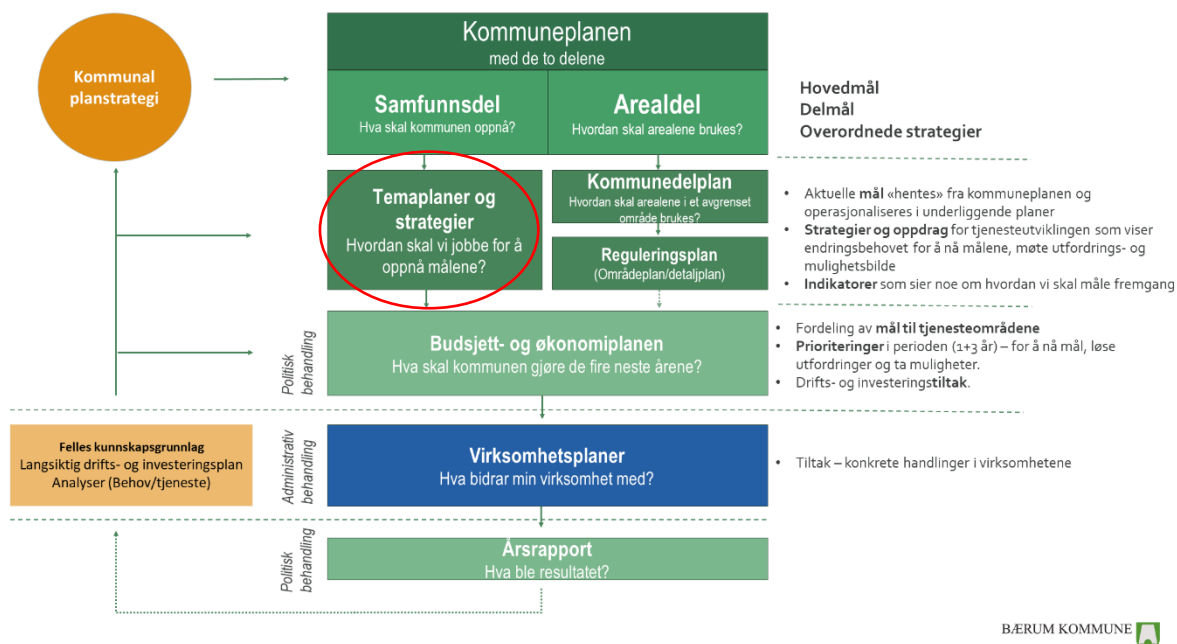
Når Bibliotekplanen har virket i 6-7 år, vil Bærum ha bibliotek som treffer enda flere av kommunens innbyggere med moderne møteplasser. Bibliotekets tilstedeværelse i Sandvika vil være styrket, og Fornebu vil ha fått et tilbud som hele kommunen vil være stolt av. Vi skal komme dit ved å samarbeide med andre kommunale tjenestesteder, innbyggerne, frivilligheten og næringslivet. På Fornebu er samarbeidet ekstra tett, blant annet mellom biblioteket, en stor ungdomsskole og kommunens ungdomstjeneste.

Jeg vil takke alle som har bidratt i prosjektet med gode innspill. Dette gjelder bl.a. Brukerforum for Bærum bibliotek, Bærum bibliotek venner, Høvik biblioteks venner, Ungdomsrådet og bibliotekets medarbeidere. Til sammen har prosjektet mottatt over 300 unike innspill. De store tiltakene som krever finansiering eller politisk forankring er nevnt i planen, øvrige tiltak vil bli gjenstand for prioritering i bibliotekets årlige virksomhetsplaner.

Trine O. Schøning, biblioteksjef
Bærum september 2022

Bibliotekplanens plass i planhierarkiet

Bibliotekplanen er en temaplan under Kommuneplanens samfunnsdel i Bærum kommunes planhierarki:

Kommuneplanens mål og delmål ligger fast, mens temaplanene er mer konkrete. Temaplanene gjøres målbare gjennom relevante indikatorer.

Virksomhetsplanene er administrative verktøy. Overordnede føringer, blant annet fra temaplaner, budsjett- og økonomiplanen, samt nasjonale føringer og retningslinjer følges opp og gjennomføres gjennom virksomhetsplanene. De over 300 konkrete innspillene som er mottatt i arbeidet med Bibliotekplanen vil være en ressursbank for prioritering av tiltak i framtidige årlige virksomhetsplaner for biblioteket.

Nasjonale og regionale føringer

[Lov om folkebibliotek](#) definerer følgende målsetting for bibliotekene (§1):

«Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. [...] Biblioteket skal legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.»

[Nasjonal bibliotekstrategi 2020-2023](#) har som mål at bibliotekene skal nå nye brukere med litteratur og lesing (aktiv formidling). I forordet står det:

«Gjennom denne strategien vil regjeringen bidra til å utvikle bibliotekene som synlige institusjoner i kommuner, skoler og læringsinstitusjoner. Det er et mål at bibliotekene skal nå nye brukere med litteratur og lesing, legge til rette for kunnskapsformidling og at bibliotekenes digitale samlinger skal økes. Regjeringen vil gjennom strategiske grep bidra til at bibliotekene og bibliotekarene skal nå frem til flere, også de som ikke selv oppsøker biblioteklokalet.»

Viken fylkeskommune vedtok i desember 2021 [Temastrategi for bibliotekutvikling 2022-2025](#). FNs bærekraftsmål er en viktig føring i både Bærums og Vikens planarbeid, og fylkesbiblioteket skal i strategiperioden prioritere barn og unge, bærekraft og formidlings- og informasjonskompetanse blant de bibliotekansatte.

Visjoner

Visjon for Bærum kommune

Sammen skaper vi fremtiden – mangfold, raushet, bærekraft.

Visjon for Bærum bibliotek

Bærum bibliotek skal være en inkluderende møteplass som inspirerer til deling, kunnskap, leseglede og opplevelser.

Mål og strategier

Kommuneplanens samfunnsdel har formulert fire hovedmål for Bærum kommune. Med disse som utgangspunkt er det utarbeidet mål og strategier for Bærum bibliotek.

Mål 1. I Bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter

Kommuneplanen sier at Bærum kommune skal tilrettelegge for fleksible og tilgjengelige lokale møteplasser som skaper opplevelse av tilhørighet, inkludering og deltakelse. Kommunen skal legge til rette for et bredt og mangfoldig kunst- og kulturliv og arbeide systematisk for å gi alle barn og unge like muligheter og hindre utenforskap. Alle barn og unge skal sikres kompetanse som gir godt grunnlag for voksenlivet. Det skal også legges til rette for at alle barn og unge kan delta i fritids-, kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter.

Slik vil biblioteket bidra:

Bærum bibliotek tilbyr demokratiske møteplasser til hele Bærums befolkning

Strategier

- Bærum bibliotek skal bidra til gode liv og like muligheter for alle ved å fremme demokrati, leseglede, kultur og kunnskap
- Bærum bibliotek skal skape økt kontakt mellom generasjoner og brukergrupper
- Bærum bibliotek skal redusere ungt utenforskap ved å prioritere barn og unge når det gjelder rom, samlinger, tjenester og arrangementer
- Bærum bibliotek skal fremme selvhjelpenhet og mestring ved å motarbeide digitalt utenforskap
- Bærum bibliotek skal styrke samarbeidet med frivillig sektor og næringslivet

Mål 2. Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende

Kommuneplanen sier at Bærum kommune skal utvikle by og sentrumsområder med god tilgang på tjenester og tilbud, samt gode urbane kvaliteter. Kommunen skal legge til rette for at alle kan ha en kortreist hverdag og nærhet til hverdagsfunksjoner. Kommunen skal tilrettelegge for at Sandvika blir foretrukket for etablering av levende nærings- og læringsmiljøer, der folk kan bo, studere og jobbe.

Slik vil biblioteket bidra:

Bærum bibliotek har en styrket posisjon i bybildet i Bærum

Strategi

- Bærum bibliotek bidrar til attraktive og urbane byer og tettsteder gjennom å videreutvikle en desentralisert bibliotekstruktur

Mål 3. Bærumsamfunnet er klima- og miljøklokt

Kommuneplanen sier at Bærum skal være en foregangskommune på sirkulærøkonomi, deling og gjenbruk. Kommunen skal redusere klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy. Bærum kommune skal være en pådriver for fleksible og tilgjengelige møteplasser, tilrettelagt for sambruk.

Slik vil biblioteket bidra:

Bærum bibliotek er pådriver for et klimaklokt samfunn

Strategier

- Bærum bibliotek skal fremme miljøvern, delingskultur og gjenbruk
- Bærum bibliotek skal tilby digitale alternativer

Mål 4. Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Kommuneplanen sier blant annet at Bærum kommune skal være åpen og digital. Kommunen skal jobbe tverrfaglig og i dialog med innbyggerne for å utvikle et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. Kommunen skal redusere egne utslipp og energibruk.

Slik vil biblioteket bidra:

Bærum bibliotek samarbeider bærekraftig med innbyggere, brukere, kommuneorganisasjon og andre bibliotek

Strategier

- Bærum bibliotek skal tenke innovasjon, helhet og samarbeid når det gjelder utvikling av tjenester og lokaler
- Bærum bibliotek skal velge klimakloke og miljøbevisste løsninger

Vedlegg: Prioriterte tiltak 2022-2027

Mål 1. Bærum bibliotek tilbyr demokratiske møteplasser til hele Bærums befolkning

Bærum bibliotek skal:

- bidra til gode liv og like muligheter for alle ved å fremme demokrati, leseglede, kultur og kunnskap
- skape økt kontakt mellom generasjoner og brukergrupper
- *redusere ungt utenforskap ved å prioritere barn og unge når det gjelder rom, samlinger, tjenester og arrangementer*
- *styrke samarbeidet med frivillig sektor og næringslivet*
- *fremme selvhjelpenhet og mestring ved å motarbeide digitalt utenforskap*

	Tiltak knyttet til strategier under mål 1	Merknad
a	Tilby flere studieplasser, møterom og spesialrom for ungdom og unge voksne i forbindelse med nye eller utvidede biblioteklokaler	Evt. utvidelse i Sandvika Flytårnprosjektet Fornebu
b	Styrke samarbeidet med frivillig sektor og næringslivet om arrangementer	
c	Tilby frivilligheten gunstige rammer for lån av lokaler i bibliotekene	
d	Tilby flere møterom og arrangementslokaler til frivillighet, gründere og småbedrifter	Evt. utvidelse i Sandvika Flytårnprosjektet Fornebu

Utdypning av 1a)

I forbindelse med nye eller utvidede biblioteklokaler vil blant annet etablering av flere studieplasser, møterom og spesialrom for ungdom og unge voksne bli vurdert. I nytt bibliotek på flytårnområdet på Fornebu planlegges samarbeid mellom biblioteket, Ungdom og fritid og Oppvekst skole om tilbud til barn og unge. Ved eventuell utvidelse i Sandvika vil blant annet rom til barn og unge prioriteres, se 2b.

Utdypning av 1b, c og d)

Fram til spørsmålet om ytterligere redusert leie blir behandlet i generell politisk sak om subsidierte leiepriser for frivilligheten, vil kommunedirektøren videreføre dagens praksis. Tilbud om flere møterom og arrangementslokaler til frivillighet og næringslivet vil bli vurdert fortløpende i forbindelse med nye eller utvidede biblioteklokaler.

Mål 2. Bærum bibliotek har en styrket posisjon i bybildet i Bærum

Bærum bibliotek

- *bidrar til attraktive og urbane byer og tettsteder gjennom å videreutvikle en desentralisert bibliotekstruktur*

	Tiltak knyttet til strategier under mål 2	Merknad
a	Nytt lokalbibliotek på Fornebu	Flytårnprosjektet
b	Utvidelse av biblioteket i Sandvika med inngang på bakkeplan	I prosess
c	Nytt lokalbibliotek på Eiksmarka	Evt. egen politisk sak
d	Opprusting av biblioteket på Høvik	I prosess
e	Opprusting av kafeen på Bekkestua	
f	Ungdomskrok i magasinet på Bekkestua	
g	Midlertidig bibliotek på Fornebu	BØP 2023-2026
h	Opprusting av biblioteket på Eiksmarka	

Utdypning av 2a og g)

Etablering av nytt bibliotek på flytårnområdet på Fornebu i tråd med Kommunedelplan 3 planlegges å stå klart i 2027/2028, og vil gi et betydelig løft for kultur- og opplevelsestilbudet på Fornebu. Midlertidig bibliotek på Fornebu vil bli fulgt opp i henhold til FSK-sak [103/22](#).

Utdypning av 2b)

Besøk og utlån har falt på tross av attraktiv plassering i lokaler ved Sandvika stasjon. Pandemi og redusert synlighet/tilgjengelighet i 2. etasje er sannsynlige årsaker. Kommunedirektøren har nå fremforhandlet avtale med gårdeier om utvidelse av biblioteklokalene i Sandvika til 1. etasje.

Utdypning av 2c, d og h)

Opprusting av overflater i biblioteket på Høvik i løpet av 2022 er planlagt sammen med eier og Høvik biblioteks venner hvor eier av bygget styrer prosessen.

Biblioteklokalene på Eiksmarka ligger i et tilfluktsrom med lite dagslys. Muligheten for å flytte biblioteket til nye lokaler nær Eiksmarka senter vurderes i løpet av de neste 5-10 år. Forslag til detaljregulering av Niels Leuchs vei tar høyde for mulig plassering av bibliotek på området. Opprusting av lokalene til biblioteket på Eiksmarka kan planlegges utført etter samme mal som for Høvik, men anbefales utsatt til mulig ny plassering er klar.

Utdypning av 2e og f)

Det planlegges oppgradering av Bekkestuas bibliotekfé, samt innredning av ny ungdomskrok i magasinet. Tidligere avsatte investeringsmidler kan benyttes til forprosjektering av bibliotekets innredningsprosjekter, investeringsmidler avventer prioritering i Budsjett- og økonomiplanprosessen.

Mål 3. Bærum bibliotek er pådriver for et klimaklokt samfunn

Bærum bibliotek skal:

- *fremme miljøvern, delingskultur og gjenbruk*
- *tilby digitale alternativer*

	Tiltak knyttet til strategier under mål 3	Merknad
a	Øke tilbudet av digitale medier og arrangementer	
b	Øke tilbudet av arrangementer om natur- og miljøvern	

Utdypning av 3a)

Bibliotekdrift er delingsøkonomi i praksis, da hvert fysisk medium lånes ut mange ganger før det blir utslitt eller uaktuelt. Delvis digitale arrangementer reduserer behovet for transport, og utlån av digitale medier reduserer både transport og fysisk produksjon. Biblioteket har under pandemien omdisponert midler til digitale arrangementer og utlån av digitale medier. Ny Boklov er nå ute på høring, og denne ser ut til å legge til rette for god tilgjengelighet av e-bøker og e-lydbøker for bibliotekene, men høringsutkastet sier lite om prismodeller og priser. Eventuell styrking av budsjett kan skje i forbindelse med Budsjett- og økonomiplanprosessen.

Utdypning av 3b)

Biblioteket gjennomfører flere hundre arrangementer hvert år, og kommende virksomhetsplaner vil fokusere mer på arrangementer knyttet til miljø- og naturvern.

Mål 4. Bærum bibliotek samarbeider bærekraftig med innbyggere, brukere, kommuneorganisasjon og andre bibliotek

Bærum bibliotek skal:

- *tenke innovasjon, helhet og samarbeid når det gjelder utvikling av tjenester og lokaler*
- *velge klimakloke og miljøbevisste løsninger*

	Tiltak knyttet til strategier under mål 4	Merknad
a	Sambruk av lokaler på Fornebu med Oppvekst skole, Ungdom og Fritid og kulturfunksjoner	Utreides ifm. Flytårnprosjektet
b	Innføre felles fagsystem for folkebibliotek og skolebibliotek, og hente ut synergier	I prosess
c	Vurdere å oppgradere publikums-PCer til Bærum kommunes standard plattform	
d	Innføre nye klimatiltak i daglig drift, f.eks. redusere plastforsterking av bøker, kildesortering og utfasing av plastposer	
e	Vurdere å knytte seg til Deichmans prosjekt for innovativ formidlingsløsning	

Utdypning av 4a). Se 2a.

Utdypning av 4b)

Folkebiblioteket og skolebibliotek-tjenesten gjennomfører i 2022 anbud på felles fagsystem, som muliggjør en felles transportordning for bedre utnyttelse av kommunens mediasamlinger. Et prøveprosjekt med 3-5 skoler med felles frakt av bøker mellom folkebiblioteket og skolene, og mellom skolene skisseres i konseptutredningen i BAUN-sak [046/20 Fremtidens skolebibliotek](#).

Utdypning av 4c)

Utskifting av publikums-PCer til mer brukervennlige løsninger utredes nærmere, deretter vil Kommunedirektøren komme tilbake til eventuelt merbehov i kommunens årlige budsjettprosess.

Utdypning av 4d)

Bibliotekets daglige drift vil gjennomgå med sikte på å identifisere og gjennomføre klimatiltak. Tiltak i 2022 er reduksjon av plastforsterking av bøker, kildesortering og utfasing av plastposer.

Utdypning av 4e)

Enkelte av bibliotekets digitale tjenester har i dag høy brukerterskel. Deichmanske bibliotek gjennomførte våren 2022 i samarbeid med flere av landets største bibliotek anbud på innovativ løsning for formidling av bibliotekets samlinger, arrangementer og tjenester. Ingen tilbud ble akseptert, nytt anbud er aktuelt om et par år. Eventuelt avrop vil bli vurdert om en slik mulighet foreligger.

Indikatorer 2022-2028

Indikatorene måles etter første hele driftsår etter gjennomføring av de prioriterte tiltakene for å måle endring for perioden 2021-2028:

- Antall aktiviteter rettet mot barn og unge skal øke med 20 %
- Antall bibliotekbesøk skal øke med 20 %
- Antall utlån av bøker og andre medier skal øke med 20 %
- Utlån av digitale medier skal utgjøre minst 15 % av totalutlånet i 2028